

بسم الله الرحمن الرحيم

نشست دو جانبه آمریکا و روسیه در هلسینکی

(ترجمه)

پرسش:

رئیس جمهور آمریکا و رئیس جمهور روسیه به تاریخ 16 جولای 2018م در هلسینکی پایتخت فنلند با یکدیگر دیدار و گفتگو نمودند؛ آیا این دیدار به معنی پایان تنش‌ها میان دو دولت است؟ و آیا این دیدار ربطی به نشست کشورهای ناتو به تاریخ 12 جولای 2018م و تنش‌هایی ناشی از آن میان آمریکا و هم‌پیمانان اروپائی آن دارد یا خیر؟ دیگر این که آیا این دیدار تأثیری بالای روابط روسیه با چین خواهد گذاشت؟ و پرسش اخیر این که آیا این دیدار تأثیری بالای حل و فصل قضیه سوریه دارد؟

پاسخ:

پس از مدتی تقریباً طولانی که از بالا گرفتن تنش‌ها در روابط آمریکا و روسیه می‌گذرد، دیدارها در سطوح بالا میان دو کشور متوقف گردیده بود. این تنش‌ها از سال 2014م و زمانی بالا گرفت که روسیه جزیره کریمیه را به خاک خودش پیوند داد و آمریکا و اروپا در واکنش به این اقدام روسیه، تحریم‌های اقتصادی را علیه آن وضع نمودند. تنش‌های یاد شده در اواخر حکومت اوباما و با متهم نمودن روسیه به مداخله در انتخابات آمریکا به نفع ترامپ، شدت بیشتری گرفت و از آن زمان به بعد، دیدارها در سطوح بلند میان

دو دولت عملاً متوقف گردید. هرچند رئیس جمهور دوکشور، پیش از این دیدار، دو بار دیگر نیز با یکدیگر ملاقات نمودند؛ چنانچه در حاشیه نشست کشورهای بیست در هامبورگ در ماه جولای 2017م و در حاشیه نشست اقتصادی (اوپیک) در ویتنام در ماه نومبر سال 2017م با یکدیگر ملاقات و گفتگو نمودند، اما این ملاقاتها در حد یک نشست نبود، چنانچه دیدارهای گذرا بوده و بررسی قضایای داغ را در بر نگرفت.

در یک و نیم سالی که از عمر اداره حکومت ترامپ میگذرد، روسیه بارها تلاش نمود تا رئیس جمهوران دو کشور در یک نشست مشترک با هم گفتگو نمایند، اما امریکا پیوسته چنین نشستی را به تأخیر می انداخت و هدفاش از این کار، اعمال فشار بالای روسیه بود. روسیه همواره منتظر بود ترامپ برای بهبود روابط دوجانبه میان دو کشور ابتکاری به خرج دهد، اما در عین حال این را نیز درک می نمود که ترامپ برای چنین کاری با مشکلات فراوانی دست و پنجه نرم می کند؛ زیرا امریکا به دلیل رویکردهای ترامپ، در معرض امواج بزرگی از مخالفتها قرار دارد که برخی از پیامدهای آن را می توان در تحقیقات باز علیه روسیه و استعفای شماری از اعضای تیم ترامپ به سبب روابط ادعا شده با روسیه مشاهده نمود.

به این ترتیب، دیدار کامل در سطح یک نشست با امریکا، همواره یکی از آرزوهای بزرگ روسیه باقی ماند که روسها در برآورده شدن آن ناکام مانده بودند و این کار تنها زمانی ممکن شد که امریکا خود تصمیم چنین نشستی را گرفت، چنانچه «هاریت مارکویس سخنگوی شورای امنیت ملی امریکا به تاریخ 21 جون 2018م اعلان نمود که بولتون مشاور رئیس جمهور امریکا در امور امنیت ملی در اواخر ماه جاری وارد مسکو خواهد شد تا هماهنگیهای لازم جهت برگزاری نشست مشترک میان روسیه و امریکا را بررسی نماید.» (منبع: آژانس خبری سپوتنیک روسیه 24 جولای 2018م) بنابر این، مهمترین چیزی که در خصوص این دیدار به تاریخ 16 جولای 2018م باید بررسی گردد، این است که چرا امریکانه روسیه- تصمیم به برگزاری چنین نشستی میان دو رئیس جمهور گرفت و امریکا در این دیدار دنبال چه چیزی است؟ برای روشن شدن این پرسش به بررسی امور زیر می پردازیم:

1. تمام نشانها حاکی از این است که فشارهای امریکا بالای روسیه همچنان ادامه دارد، چنانچه دو روز پیش از برگزاری این نشست، امریکا شماری از افراد استخبارات روسیه را متهم نمود که در انتخابات امریکا مداخله داشته اند. «وزارت عدلیه امریکا 12 تن از افراد استخبارات روسیه را متهم نمود که در جریان انتخابات ریاست جمهوری سال 2016م، وارد حسابهای اینترنتی شماری از مسئولین حزب دموکرات امریکا شده اند. رود روزنشتاین معاون وزیر عدلیه امریکا گفته که این متهمین با استفاده از پیامهایی زیر عنوان "شکار با نیزه" و برخی برنامههای آلوده کامپیوتری دست به این کار زده اند. قصر سفید اعلان نمود که دیدار ترامپ و پوتین در تاریخ مقرر صورت خواهد گرفت.» (منبع: روزنامه مصری الغد 14 جولای 2018م) در عین حال، لحظاتی پس از پایان دیدار ترامپ- پوتین در هلسینکی، شبکه الجزیره اعلان نمود که امریکا یک زن روس را به اتهام جاسوسی برای روسیه در واشنگتن بازداشت نمود.

با توجه به اقداماتی که دستگاههای حکومت امریکا در قبال روسیه انجام دادند، انتظار نمی رود فشارهای امریکا بالای روسیه، با وجود دیدار مشترک دو رئیس جمهور، چنانکه روسها می خواهند، کاهش یابد و این بدان معنی است که امریکا به انگیزههای دیگری حاضر شده با درخواست قدیم و جدید روسیه برای دیدار مشترک رئیسان جمهور دو کشور پاسخ مثبت دهد. این انگیزهها را می توان با توجه به شرایط ماحول این دیدار بررسی نمود.

2. دیدار امریکا و روسیه در حالی صورت می‌گیرد که امریکا سرگرم جنگ تجاری با دو دشمن بزرگ است: یکی اتحادیه اروپا و دیگری چین. ظاهراً هدف امریکا از این دیدار، استفاده از روس‌ها علیه این دو دشمن است.

در خصوص اتحادیه اروپا، امریکا تصمیم گرفت فوراً پس از نشست اعضای ناتو در بروکسل و در میان اختلافات بزرگ میان اتحادیه اروپا و امریکا، با روسیه دیدار نماید. «نشست اعضای ناتو امروز در حالی در بروکسل آغاز گردید که انتظار می‌رود تنش‌های زیادی در آن بالاگیرد، به ویژه میان واشنگتن و هم‌پیمانان اروپائی آن بر سر اختلافاتی که در سکتور تجاری، هزینه‌های دفاعی و توافق هسته‌ای با ایران جریان دارد. ینس استولتنبرگ سرمنشی ناتو پذیرفت که اختلاف نظرهایی میان این هم‌پیمانان وجود دارد.» (منبع: خبرگزاری روسیه امروز 11 جولای 2018م)

ترامپ رئیس جمهور امریکا برای نخستین بار در تاریخ روابط دوجانبه میان اعضای پیمان اتلانتیک، اتحادیه اروپا را علناً "دشمن" خطاب نمود. دیدار با روس‌ها یکی از مهمترین ابزار اعمال فشار امریکا علیه اروپائیان بود. جزئیات بیشتر از این قرار است:

الف) ترامپ رئیس جمهور امریکا به اروپائیان هشدار داد که در خصوص اوکراین با روسیه کنار بیایند، چنان‌چه دونالد توسک رئیس شورای اروپا در اظهاراتی گفت: «دونالد ترامپ به من گفته که انگیزه‌های سیاست روسیه در قبال اوکراین توجه او را به خود جلب نموده و پذیرفته که در خصوص اوکراین احساسات کمی داشته. توسک که در شبکه تلویزیونی TVN24 پولند صحبت می‌نمود، افزود: «در جریان چند باری که دونالد ترامپ با من صحبت می‌نمود، هرگز کوشش نکرد احساس ضعیف‌اش در قبال قضیه اوکراین را مخفی نگهدارد و به نظر می‌رسد او در خصوص آن‌چه روسیه در اوکراین انجام داد گشاده‌گی بیشتری دارد.» (منبع: خبرگزاری روسیه امروز 15 جولای 2018م) آنچه قضیه را حساس‌تر می‌کند این است که رئیس جمهور امریکا در جریان گردهمایی "هفت دولت بزرگ جهان" در ماه جون گذشته اعلان نمود که: «روسیه به این دلیل شبه جزیره کریمیه را به خاک خود ملحق نمود که اکثریت ساکنین آن به زبان روسی صحبت می‌کنند.» (منبع: خبرگزاری روسیه امروز 15 جولای 2018م) این امر در اروپا مسئله‌ای بی‌نهایت حساس می‌باشد، زیرا اروپائیان اقدامات روسیه در اوکراین را بازی با امنیت تمام اروپا بر می‌شمارند که به هیچ‌وجه نباید در قبال آن گذشتی صورت گیرد. به همین دلیل است که اظهارات ترامپ در این خصوص از نظر اتحادیه اروپا مسئله بسیار خطرناک برای اروپا قلمداد می‌شود، زیرا این اظهارات به معنی چراغ سبز نشان دادن به اروپا برای شکستن حریم مرزی و نقشه اروپا از جانب شرق می‌باشد.

ب) هشدار ترامپ به اروپائیان برای بازگرداندن روسیه به گروه هفت قدرت بزرگ: «دونالد ترامپ رئیس جمهوری امریکا به تاریخ 8 جون 2018م از سایر اعضای گروه هفت کشور بزرگ صنعتی خواست تا در خصوص بازگرداندن روسیه به این گروه فکر نمایند. ترامپ پیش از سفر به کانادا برای مشارکت در نشست این گروه گفت: "آن‌ها روسیه را از این گروه بیرون راندند و حالا موظف اند آن را بر گردانند، زیرا روسیه باید روی میز گفتگوها در کنار ما حضور داشته باشد." لازم به ذکر است که روسیه پس از آن که شبه جزیره کریمیه را به خاک خود ملحق نمود از گروه هشت اخراج شد و پس از آن، این گروه تنها هفت عضو دارد.» (منبع: شبکه العربیه نت 8 جولای 2018م)

ج) شبکه الجزیره به تاریخ 15 جولای 2018م، یعنی پس از پایان نشست ناتو با انتشار گزارشی چنین گفت: «رهبران اروپا از نزدیک شدن روسیه و امریکا احساس خطر نموده اند.» یکی از نشانه‌های این احساس خطر بزرگ اروپا از نزدیکی امریکا با روسیه، اظهارات

وزیر خارجه آلمان است: «هایکو ماس وزیر خارجه آلمان به دونالد ترامپ هشدار داد که مبادا در جریان دیدارش با پوتین رئیس جمهور روسیه، به نماینده گی از هم پیمانان اروپائی اش معامله یک جانبه ای را با روسیه انجام دهد. ماس که با روزنامه Bild مصاحبه می نمود افزود: هرگونه معامله یک جانبه به نماینده گی از هم پیمانان، ایالات متحده را نیز متضرر خواهد نمود. بدون شک کسی که به هم پیمانان اش ضربه زند، اصل بازی را به خطر می اندازد.» (منبع: خبرگزاری روسیه امروز 15 جولای 2018م) نزدیکی امریکا با روسیه ممکن است ضررهایی را متوجه اتحادیه اروپا کند، چنان چه باعث می شود تحریم های اعمال شده از جانب اروپا علیه روسیه به دلیل قضیه کریمیه، که هر شش ماه تمدید می گردد، بی تأثیر خواهد شد و آنگاه روسیه به دولت های اروپائی اعتنائی نخواهد کرد.

د) ترامپ رئیس جمهور امریکا، که حکمت سیاسی ندارد، دست از تهاجم علنی به اتحادیه اروپا بر نمی دارد، به ویژه آلمان در خصوص خریداری گاز روسیه، چنانچه در پاسخ به پرسش منتشر شده به تاریخ 17 جولای 2018م نیز به آن اشاره نمودیم که او یک بار اروپا را "دشمن" می خواند، بار دیگر، دیگران را علیه آن تحریک می کند، چنان چه در نصیحت اش به نخست وزیر انگلیس در جریان دیداری که با وی در لندن داشت، «تريزومی در گفتگویی که با بی بی سی داشت، در پاسخ به پرسشی که در خصوص نصیحت ترامپ به وی مطرح گردید، گفت: او به من گفت که من باید به جای مذاکره با اتحادیه اروپا، این اتحادیه را محاکمه کنم.» (منبع: شبکه بی بی سی 15 جولای 2018م) هرچند انگلیس علناً قصد دارد از اتحادیه اروپا بیرون شود، اما در خصوص روسیه با اتحادیه اروپا هم نظر می باشد و بعید نیست اقدامات تحریک آمیز انگلیس علیه روسیه به هدف مختل نمودن دیدارها میان روسیه و امریکا صورت گرفته باشد. «سایت Mil Radar که در خصوص تحرکات هوائی فعالیت دارد، با انتشار خبری گفته که یک فروند طیاره وابسته به نیروهای نظامی هوایی انگلیس در سواحل شبه جزیره کریمیه روسیه پرواز نموده و عملیات اطلاعاتی انجام داده است.» (منبع: خبرگزاری روسیه امروز 15 جولای 2018م)

به این ترتیب، فشارهای امریکا بر اروپا، اعم از هشدار به بازگرداندن روسیه به گروه هفت کشور بزرگ صنعتی، به رسمیت شناختن جزیره کریمیه به عنوان بخشی از خاک روسیه به گونه غیرمستقیم، بی اعتنائی به حمایت از اوکراین در برابر تهاجمات اتباع روسیه در شرق این کشور (تقاطع های دونیتسک و لوغانسک) و بهبود روابط امریکا با روسیه از طریق دیدارهای دوجانبه، همه و همه هشدارهای بزرگی است که امریکا متوجه اتحادیه اروپا می کند. این هشدارها هرچند غیرمستقیم صورت می گیرد، اما هدف از آن، این است که امریکا از اروپا می خواهد در هزینه های دفاعی ناتو سهم بیشتری بگیرد، یعنی امریکا از طریق نزدیکی با روسیه، بالای اتحادیه اروپا فشار وارد می کند و این دقیقاً یکی از اهدافی اساسی دیدار ترامپ را با پوتین تشکیل می دهد.

3. اما در خصوص چین قضیه از این قرار است:

الف) دیدار رئیس جمهور امریکا و روسیه در خصوص چین نیز درست زمانی صورت گرفت که امریکا جنگ تجاری اش را با پیکینگ عملاً آغاز نمود. به مجرد این که چین خدمات اش را به امریکا انجام داد و موقف خشن کوریای شمالی را نرم نمود و به این ترتیب امریکا قضیه کوریای شمالی را در لست قضایای صلح آمیز گذاشته و شبیح جنگ در شبه جزیره کوریا بر طرف گردید، چنان چه سران امریکا و کوریای شمالی به تاریخ 12 جون 2018م در سنگاپور با یکدیگر ملاقات نمودند و در پی آن چین به دلیل تلاش هایش در راستای زمینه سازی برای این ملاقات، از جانب رئیس جمهور امریکا اظهار سپاس و قدر دانی دریافت نمود، به مجرد آن که این

کارها صورت گرفت، امریکا شروع به عملی نمودن سیاست‌هایی نمود که حتی پیش از رئیس‌جمهور شدنش علیه چین اعلان نموده بود. امریکا سالانه مالیاتی به قیمت 50 میلیون دلار را بالای واردات اجناس چین به امریکا وضع نمود. چین نیز در واکنش، مالیاتی به همین قیمت بالای وارداتش از امریکا وضع کرد. سپس امریکا اعلان نمود که در خصوص واردات از چین نقشه جدیدی دارد که بر اساس آن سالانه 200 میلیارد دلار بالای واردات چینی اعمال خواهد شد و این مبلغی است که ممکن نیست چین بتواند آن را بالای واردات امریکا وضع کند، زیرا مجموع واردات چین از امریکا به 130 میلیارد دلار می‌رسد؛ در حالی که صادرات آن به امریکا به 500 میلیارد دلار می‌رسد. این نقشه جدید چین را وادار خواهد نمود تا برای پاسخ دادن به جنگ تجاری امریکا، روش‌ها و وسایل دیگری را جستجو نماید.

ب) یکی از این روش‌های چین، این بود که خود را به روسیه نزدیک کند، چنان‌چه نشست اخیر اعضای سازمان شانگهای را به تاریخ 10 جولای 2018م در چین و همزمان با گردهمایی هفت دولت بزرگ صنعتی به تاریخ 9 جولای 2018م در کانادا برگزار نمود، گردهمایی که روسیه در سال 2014م از آن اخراج گردیده بود.

این دو گردهمایی بیانگر دو پارچه‌گی جهان است؛ غرب در کانادا جمع می‌شود و شرق در چین. اما این وضعیت برای امریکائی که تسلط‌اش را پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در سال 1991م بر جهان گسترانید، قطعاً خوش‌آیند نیست. امریکا می‌داند که چین و روسیه دو عضو فعال سازمان شانگهای می‌باشند و واشنگتن با هردوی آن مشکل دارد؛ چنان‌چه با چین عملاً وارد جنگ تجاری شده و علیه روسیه تحریم‌های شدید و رو به افزایش را وضع نموده. از جانب دیگر، امریکا این را نیز می‌داند که ممکن است در سایه سیاست‌های واشنگتن علیه چین و روسیه، این دو عضو فعال سازمان یاد شده به یکدیگر نزدیک‌تر شده و روابطشان مستحکم شود. امریکا می‌داند که اگر این دو کشور را هم‌چنان دشمن‌های متمرکز در تجارت و سیاست جهانی بر شمارد، این سیاست دو کشور مذکور را انگیزه خواهد داد تا به هم نزدیک شده و همکاری‌ها میان آنان، به شمول همکاری‌های نظامی، افزایش یابد. چنان‌چه هر دو دولت احساس خواهند نمود که در برابر یک دشمن قرار دارند و آن امریکاست و این که همکاری‌های دوجانبه، توان آنان را بالا خواهد برد. پیام وزیر دفاع چین در سفرش به روسیه به خوبی بیانگر این واقعیت بود. «سیرگی شویگو وزیر دفاع روسیه از وی فنگ خا همتای چینی‌اش در مسکو استقبال به عمل آورد. فنگ خا در رأس یک هیئت نظامی و به منظور مشارکت در کنفرانس امنیت جهانی در مسکو وارد روسیه شد. این هیئت چین به این هدف وارد مسکو شد تا امریکائیان بدانند که میان نیروهای مسلح چین و روسیه روابط مستحکمی وجود دارد، به ویژه در اوضاع جاری. وزیر دفاع چین در این سفر گفت: ما اینجاییم تا به شما کمک کنیم و طرف چین حاضر است به گونه مساویانه با طرف روسی در خصوص قضایای مهم جهانی ابراز نگرانی مشترک نموده و موقف‌گیری واحدی را در برابر آن اعلان نماید.» (منبع: خبرگزاری روسیه امروز 3 اپریل 2018م)

ج) بنابر این، امریکا می‌داند که نزدیک شدن به روسیه و امید دادن به آن، باعث خواهد شد روسیه از چین فاصله گرفته و در نهایت پیمان سست‌شان، قبل از کامل شدن پایه‌های اصلی آن، مخصوصاً در عرصه نظامی، از هم بپاشد. چنان‌چه امریکا از میزان توان نظامی روسیه به خوبی آگاهی دارد و می‌داند که اگر این توان و یا بخشی از آن در کنار توان نظامی چین قرار گیرد، چین را سخت نیرومند نموده و به آن جرئت خواهد داد تا در برابر سیاست امریکا ایستاده‌گی نماید، یعنی تن به خواسته‌های واشنگتن ندهد.

واشنگتن به این نتیجه رسیده که تحقق چنین کاری آسان است، زیرا روسیه به دلیل روابط بدی که با غرب دارد، ممکن است به چین روی آورده و به عنوان یک استراتژی جدید با آن همکار شود و اگر آمریکا در چنین شرایطی به روسیه روی خوش نشان داده و خود را به آن نزدیک کند و از فشارهای اعمال شده علیه آن بکاهد، از نزدیک شدن به چین منصرف خواهد شد.

باتوجه به دلایل فوق، واشنگتن به این نتیجه رسید که دروازه‌ای از امید را برای روسیه باز کند و روابطش را با این کشور از طریق دیدار رئیس‌جمهوران دو کشور، به حالت قبلی برگرداند، یعنی به هدف متوقف نمودن نزدیکی روسیه به چین. اگر هنوز زود باشد که در خصوص اهداف آمریکا از نشست و دیدار با روسیه ابراز نظر نهائی نمود و این که ممکن است اهداف نهائی، بسته‌گی به گام‌های بعدی آمریکا در نزدیکی به مسکو داشته باشد، اما این تا فعلاً می‌توان ادعاء نمود که آمریکا می‌تواند "پیمان" سست و مجهول میان روسیه و چین را به ساده‌گی از هم بپاشاند. آمریکا در مسیر تحقق این کار گام‌های متعددی می‌تواند بر دارد؛ گاهی به جانب روس‌ها، مانند این دیدار مشترک و گاهی به سوی چینی‌ها، زیرا منافع تجارتي چین با آمریکا برای پیکینگ بزرگ‌تر و اولویت بیشتری نسبت به هرگونه رابطه‌ای دیگری با مسکو دارد.

4. برای این که پیام‌های ترامپ به اتحادیه اروپا و چین تأثیرگذارتر باشد، ترامپ دیدارش را با پوتین یک دیدار باز قرار داد تا هر وقت لازم باشد وی را تحریک نماید، یعنی این آغاز گام‌های بعدی خواهد بود. به همین دلیل بود که پس از دیدارش با پوتین در هلسینکی اعلان نمود که این دیدار "شروع خوبی" بود. (منبع: خبرگزاری روسیه امروز 16 جولای 2018م) تلویزیون روسیه امروز جریان توافق دو کشور را در خصوص گشایش مذاکرات تمدید روند کار توافق خلع سلاح هسته‌ای که در سال 2010م میان دو طرف امضاء شده بود و در سال 2021م پایان خواهد یافت، به گونه مستقیم منتشر می‌نمود، ترامپ در این جریان اعلان نمود که روابط با روسیه تا چهار ساعت قبل به بدترین وضع ممکن قرار داشت، اما اینک تغییر نموده. آن چه ترامپ گفت، سخنان عامی است که با آنچه جون بولتون اعلان نموده بود، کاملاً هماهنگ شده بود. «جون بولتون مشاور امنیت ملی قصر سفید در برنامه هفته‌ای شبکه‌ای بی سی گفت: ما از روس‌ها خواستیم دیدار دو رئیس‌جمهور به صورت باز صورت گیرد و آن‌ها پذیرفتند. ما در پی نتایج محسوس نیستیم. جان هانتسمان سفیر آمریکا در روسیه نیز در شبکه‌ای بی سی گفت: این یک نشست نیست، بلکه یک گردهمایی است. این یک تلاش است تا ببینیم آیا امکان دارد از تنش‌ها و انفعال‌ها و صریح بگویم برخی از خطرهای موجود در روابط دو طرف، کاسته شود؟» (منبع: خبرگزاری رویترز 16 جولای 2018م)

5. این بیانگر آن است که آمریکا هنوز تصمیم ندارد روابطش را با روسیه بهبود بخشد و این که هم‌چنان از سیاست اعمال فشار علیه آن استفاده می‌کند، اما به دلایل مربوط به شرایط بین‌المللی و جنگ تجاری آمریکا با اتحادیه اروپا و چین، به این نتیجه رسیده تا با نزدیک شدن به روسیه، اروپا را بترساند و دروازه‌ای از امید را برای روس‌ها گشاید که آنان را از عزلت بین‌المللی بیرون آورده و روابطشان را با آمریکا بهبود بخشد. تمام این کارها به این هدف صورت گرفته تا از یک طرف مانع نزدیک شدن روسیه به چین شود و از طرف دیگر شاید روسیه در سایر قضایای بین‌المللی، خواسته‌های آمریکا را بپذیرد، چنان چه در سیاست آمریکا در سوریه انجام داد و با تمام توان تلاش نمود نظام مزدور آمریکا در سوریه را سر پا نگهدارد.

بنابر این، این دیدار به هدف حل و فصل برخی قضایای خاص بین‌المللی نبود، بلکه پیام داغی بود که به چین و اتحادیه اروپا فرستاده شد و آنچه فراتر از این هدف گفته شد، سخنان عام بوده و جهت خاصی نداشت. اظهارات دو طرف به خوبی این واقعیت را نشان می‌دهد؛ چنانچه «ترامپ گفت که گفتگوهایش با پوتین شامل همه چیز خواهد شد، از تجارت شروع تا امور نظامی و موشک‌ها و سرانجام چین. اندکی در مورد چین و دوست مشترک مان "شی" رئیس‌جمهور چین نیز گفتگو خواهیم نمود. در عین حال، پوتین رئیس‌جمهور روسیه نیز در آغاز دیدار در هلسینکی خطاب به ترامپ گفت: وقت آن فرارسیده تا در خصوص روابط میان مسکو و واشنگتن صحبت شود. او افزود که ما موظف هستیم قضایای پیچیده و چندجانبه بین‌المللی را به بحث و بررسی گیریم.» (منبع: خبرگزاری رویترز 16 جولای 2018م) لاوروف وزیر خارجه روسیه نیز در این زمینه گفت: «دیدار هلسینکی به بررسی تمام موضوعات پیچیده خواهد پرداخت، موضوعاتی که در آن موقف‌های متفاوت داریم، تا بتوانیم در راستای نزدیک‌تر شدن دیدگاه‌های مان در خصوص راه‌حل‌هایی برای این مشکلات کاری انجام داده باشیم.» (منبع: الجزیره نت 16 جولای 2018م)

این سخنان عام نشان می‌دهد که هدف از این دیدار، حل و فصل قضایای مشخص بین‌المللی نبوده و این مسئله از نتایج این دیدار به خوبی روشن می‌گردد، نتایجی که رسانه‌های جهانی آن را دست به دست نمودند. به گونه‌ی مثال: دو طرف در خصوص تأمین امنیت دولت یهود دیدگاه مشترک داشتند، «ترامپ گفت: تأمین امنیت "اسرائیل" چیزی است که پوتین و من می‌خواهیم که به عالی‌ترین وجه ممکن صورت گیرد.» (منبع: خبرگزاری رویترز 16 جولای 2018م) هم‌چنین دو طرف از سوریه خواستند نیروهایش را به مناطقی برگردانند که در سال 1974م و پس از جنگ‌های جنوب سوریه در مورد آن توافق صورت گرفته بود. هیچ‌یک از این موضوعات چیز جدیدی نیست، زیرا روسیه و آمریکا مدت‌هاست که آن را به گونه‌ی علنی اعلان می‌کنند، پس این مسائل چیزی نیست که رئیس‌جمهور آمریکا و رئیس‌جمهور روسیه به خاطر آن با هم دیدار نمایند. هم‌چنین موضوع خلع سلاح هسته‌ای دو طرف نیز چیز جدیدی نیست. «ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا گفت که خلع سلاح هسته‌ای مشکل اساسی است که باید میان دو طرف روسیه و آمریکا حل و فصل گردد. او در گفتگویی با "فاکس نیوز" گفت که 90 درصد از سلاح هسته‌ای جهان در روسیه و ایالات متحده قرار دارد و این در حالی است که اوباما رئیس‌جمهور قبل از وی به این باور بوده که قضیه گرمایش زمین و بلند رفتن درجه حرارت، مهمترین مشکل جهان است که از نظر او باید روی آن تمرکز صورت گیرد.» (منبع: خبرگزاری روسیه امروز 17 جولای 2018م)

به این ترتیب هر صاحب درک و درایتی می‌داند که آمریکا و روسیه به هیچ وجه به هدف خلع سلاح هسته‌ای خود و به خواست خود با یکدیگر دیدار نمی‌کنند، هرچند این ادعا را بارها و بارها تکرار کنند. بناءً دیدار دو طرف به هیچ‌وجه به این هدف نبوده.

6. در خصوص تأثیر این دیدار بالای قضیه سوریه می‌توان گفت که هیچ چیز جدیدی در این دیدار در خصوص سیاست آمریکا و سیاست روسیه در سوریه مطرح نگردید. هر دو دولت کاملاً توافق دارند بر این که انقلاب سوریه باید یک سره شود و هردو پیگیر این قضیه بوده و متفق اند که چنین کاری باید صورت گیرد. واقعیت این است: از زمانی که اوباما و پوتین به تاریخ 29 سپتامبر 2015م در خصوص قضیه سوریه دیدار نمودند، روسیه تاکنون سرگرم اجرای سیاست آمریکا در سوریه می‌باشد و در تمام امور در هماهنگی کامل با آمریکا عمل می‌کند. چنانچه در زمانی که روسیه مستقیماً فعالیت‌های نظامی انجام می‌داد، مانند بمباردمان شهر درعا و ماحول آن، در همین زمان بود که آمریکا به تقویت روس‌ها پرداخت، چنانچه به مخالفان سوریه در جنوب پیام داد که "امریکا در

خصوص تهاجم به درعا، هیچ نوع کمکی به آنان نمی‌کند". بنابر این، در خصوص تلاش‌های روسیه برای یک‌طرفه نمودن قضیه سوریه به گونه نظامی و زمینه‌سازی و فراهم نمودن تسهیلات توسط امریکا، هیچ چیز جدیدی میان دو طرف مطرح نگردید.

راه‌حل سیاسی قضیه سوریه را امریکا پیوسته به تعویق می‌اندازد تا حکومت بشار و روسیه بتوانند روند پاک‌سازی مخالفان مسلح را کامل نمایند، سپس امریکا مستقیماً پا پیش گذاشته و روند فراگیر سیاسی را بر اساس منافع خود پیش خواهد برد؛ روندی که ممکن است روسیه نیز در آن نقش و مسئولیت مشخصی داشته باشد و یا هیچ نقشی نداشته باشد. در این دیدار هیچ اشاره‌ای به این روند صورت نگرفت و این بدان معنی است که امریکا قصد دارد آن را به تأخیر بیندازد و یا قصد دارد روسیه در آن سهمی نداشته باشد و یا ممکن است هردو هدف مطرح باشد. بعید نیست که روسیه خود نیز این را درک کرده باشد که اهداف سیاست امریکا در سوریه به روسیه اجازه مشارکت نخواهد داد، اما روس‌ها امیدوار اند امریکا در عوض، در قضیه اوکراین بالای آنان فشار نیاورد، به ویژه قضیه کریمیه. ترامپ احساسات روسیه را در خصوص قضیه کریمیه دغدغه نمود، چنان‌چه قبلاً نیز به آن اشاره نمودیم، زیرا او در جریان نشست "گروه دولت‌های بزرگ صنعتی" در ماه جون گذشته اعلان نمود که شبه‌جزیره کریمیه به این دلیل به روسیه ملحق گردید که ساکنین آن به زبان روسی صحبت می‌کنند. (منبع: خبرگزاری روسیه امروز 15 جولای 2018م)

این مسئله برای اروپا بی‌نهایت خطرناک است، زیرا از نظر اروپا، روسیه دارد مرزها و نقشه اروپا را از جهت شرق بر هم می‌زند. بعید نیست که روسیه فریب این اظهارات ترامپ را خورده و اقدام به وحشی‌ترین اعمال ممکن بزند، البته عملاً این کار را کرده، چنان‌چه چهره‌اش را در نزد مسلمانان به دلیل جنایت‌هایی که به خاطر منافع امریکا علیه مسلمانان مرتکب گردیده، سخت سیاه و تاریک نموده و این جنایت‌ها برای همیشه در حافظه مسلمانان در برابر امریکا، روسیه، مزدوران و وابسته‌گان آنان هم‌چنان باقی خواهند ماند و فراموش نکنیم که روزگار پیوسته در تغییر و تبدیل است و جنایت‌ها هرگز بی‌پاسخ نخواهد ماند.

﴿سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ﴾

[أنعام: 124]

ترجمه: به زودی کسانی را که مرتکب گناه شدند به [سزای] آن‌که نیرنگ می‌کردند، در پیشگاه الله (سبحانه و تعالی) به خواری و شکنجه‌ای سخت خواهند رسید.

8 ذوالقعدة 1439 هـ.ق

21 جولای 2018م